

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ “ЮРИДИЧНА
АКАДЕМІЯ УКРАЇНИ імені ЯРОСЛАВА МУДРОГО”

РОБОЧА ПРОГРАМА

ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ

**ДЛЯ СТУДЕНТІВ ІНСТИТУТУ ПІДГОТОВКИ
СЛІДЧИХ КАДРІВ ДЛЯ МВС УКРАЇНИ
ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ “ПРАВОНАВСТВО”**

Харків
2012

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ “ЮРИДИЧНА
АКАДЕМІЯ УКРАЇНИ імені ЯРОСЛАВА МУДРОГО”**

РОБОЧА ПРОГРАМА

ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ

**ДЛЯ СТУДЕНТІВ 4-ГО КУРСУ ІНСТИТУТУ ПІДГОТОВКИ
СЛІДЧИХ КАДРІВ ДЛЯ МВС УКРАЇНИ
ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ “ПРАВознавство”**

**Харків
2012**

Робоча програма виробничої практики для студентів 4-го курсу Інституту підготовки слідчих кадрів для МВС України / уклад.: Ю. П. Битяк, Є. О. Алісов, В. В. Топчій, О. К. Хірний. – Х. : Нац. ун-т “Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого”, 2012. – 23 с.

У к л а д а ч і: Ю. П. Битяк,
Є. О. Алісов ,
В. В. Топчій,
О. К. Хірний

*Рекомендовано до видання редакційно-видавничою радою
університету (протокол № 1 від 05.03.2012 р.)*

© Національний університет “Юридична
академія України імені Ярослава Мудрого”, 2012

І. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Робоча програма виробничої практики для студентів 4-го курсу Інституту підготовки кадрів для МВС України Національного університету “Юридична академія України імені Ярослава Мудрого” (далі – Інституту) за спеціальністю “Правознавство” розроблена відповідно до вимог законів України “Про вищу освіту”, “Про міліцію”, постанов Кабінету Міністрів України від 15.12.1997 р. № 1410 “Про створення єдиної системи військової освіти”, від 29.11.2001 р. № 1612 “Деякі питання Національної юридичної академії України імені Ярослава Мудрого”, від 04.10.2006 р. № 1383 “Про затвердження Положення про Міністерство внутрішніх справ України”, наказів МВС 14.02.2008 р. № 62 “Про затвердження Положення про вищі навчальні заклади МВС”, інших нормативно-правових актів Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України та Міністерства внутрішніх справ України, а також з урахуванням особливостей організації та проведення практики студентів у підрозділах досудового слідства МВС України.

Виробнича практика студентів Інституту за спеціальністю “Правознавство” є однією з форм навчально-виховного процесу підготовки працівників підрозділів досудового слідства Міністерства внутрішніх справ України.

Мета – формування та розвиток у студентів вміння приймати на основі отриманих теоретичних знань самостійні фахові та управлінські рішення у правозастосовній сфері на посадах слідчих. Перед студентами ставляться наступні завдання: набуття навичок складання процесуальних та інших актів й документів і вміння аналізувати чинне законодавство; дослідження обставин певних адміністративних та кримінальних справ; опанування сучасних методів і форм організації служби в органах внутрішніх справ, необхідних для самостійної роботи за спеціальністю.

Для проходження практики студенти Інституту направляються до підрозділів досудового слідства (управлінь, відділів, відділень) ГУМВС, УМВС, якими вони були направлені на навчання чи за місцем дислокації Національного університету “Юридична академія України імені Ярослава Мудрого”. Перед початком виробничої практики проводиться інструктаж, вручаються щоденники практики та направлення до відповідного підрозділу ГУМВС, УМВС України. На період практики за студентами зберігається встановлена в університеті стипендія.

Програма погоджена з заступником Міністра внутрішніх справ України В. І. Фаринником і затверджена ректором Національного університету “Юридична академія України імені Ярослава Мудрого” В. Я. Тацієм.

II. ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОВЕДЕННЯ ТА КЕРІВНИЦТВО ВИРОБНИЧОЮ (НАВЧАЛЬНОЮ) ПРАКТИКОЮ

Викладач університету, за яким закріплені студенти для проходження виробничої практики згідно з наказом, зобов'язаний:

- призначити з числа студентів-практикантів відповідальних за проходження виробничої практики в окремих підрозділах досудового слідства міськрайлінорганів внутрішніх справ;
- контролювати виконання студентами-практикантами календарних графіків проходження практики;
- перевіряти правильність виконання робочого плану проходження практики та робочої програми, заповнення щоденника практики;
- консультувати студентів-практикантів із питань науково-дослідницької роботи;
- контролювати наявність звітів у студентів-практикантів про проходження виробничої практики у відповідних підрозділах досудового слідства;
- взаємодіяти з керівником практики відповідного підрозділу досудового слідства, за яким закріплені студенти для проходження виробничої практики, із питань їх забезпечення належними робочими місцями, створення необхідних умов для виконання програми виробничої практики;
- повідомляти керівництво Інституту про допущені практикантами порушення щодо виконання програми практики.

Підрозділ досудового слідства міськрайліноргану внутрішніх справ, за яким закріплені студенти для проходження виробничої практики:

- забезпечує студентів-практикантів належними робочими місцями для проведення практики, а також створює необхідні умови для виконання ними програми виробничої практики;
- забезпечує додержання встановлених календарних графіків проходження практики; сприяє студентам у виконанні завдань кафедр, наукових керівників із НДР (надає відповідні статистичні матеріали, архівні справи, матеріали узагальнень правозастосовної практики, аналітичні огляди тощо);
- контролює виконання студентами службової дисципліни та правил внутрішнього розпорядку відповідного підрозді-

лу досудового слідства міськрайліноргану внутрішніх справ, порушує перед керівництвом Інституту питання про накладення на студента-практиканта стягнення за порушення під час проходження практики;

- за необхідності клопоче перед керівництвом ГУМВС, УМВС про призначення на період проходження практики за їх згодою і з відома керівництва Інституту на вакантні посади стажистів;

- призначає безпосередніми керівниками виробничої (навчальної) практики слідчих зі стажем роботи не менше 3-х років.

За кожним керівником може бути закріплено не більше 2-3 практикантів.

Безпосередній керівник виробничої практики:

- разом із студентом-практикантом складає на підставі програми робочий план проходження практики;

- проводить інструктаж із техніки безпеки та протипожежної безпеки;

- згідно із планом дає доручення практиканту, надає йому необхідну методичну допомогу і систематично контролює виконання завдань;

- перевіряє правильність складання практикантом документів;

- сприяє оволодінню навичками практичної роботи;

- щотижнево підбиває підсумки практики;

- перевіряє повноту і своєчасність ведення студентами щоденників практики;

- організовує участь студентів в узагальненні практики;

- допомагає студентам у підготовці звітів про проходження виробничої (навчальної) практики;

- по закінченню практики складає характеристику на студента, в якій відображає відомості про: виконання програми, робочого плану проходження практики, індивідуальних завдань; відношення студента-практиканта до професійної діяльності; рівень теоретичних знань і професійних навичок, проявлені ним здібності, а також схильність до певних видів діяльності. Характеристика підписується керівником відповідного міськрайліноргану внутрішніх справ, де проводилася практика, та зсвідчується печаткою.

При проходженні виробничої практики студент зобов'язаний:

– своєчасно прибути до місця проходження практики, представитись керівнику міськрайліноргану внутрішніх справ і, отримавши інструктаж з техніки безпеки та протипожежної безпеки, необхідні вказівки та роз'яснення, приступити до виконання програми виробничої практики;

– дотримуватися правил внутрішнього розпорядку відповідного міськрайліноргану внутрішніх справ, своєчасно і якісно виконувати всі передбачені програмою завдання, а також вказівки керівника практики;

– додержуватися послідовності, строків і робочих планів проходження практики;

– складати проекти процесуальних та інших актів й документів відповідно до вимог чинного законодавства;

– систематично знайомитись із новою юридичною літературою (монографіями, статтями, коментарями законодавства), а також із матеріалами слідчої та судової практики;

– систематично вести науково-дослідницьку роботу за завданням кафедри, збирати та узагальнювати матеріали практики для доповідей, наукових повідомлень, курсових (дипломних) робіт тощо;

– повсякденно заповнювати щоденник практики, докладно відображаючи в ньому зміст виконаної роботи, наводячи її стислий аналіз та свої висновки;

– своєчасно скласти письмовий звіт про виконання програми виробничої практики та належно оформити його;

– одержати письмову характеристику з місця проходження практики;

– не розголошувати відомості, до яких мали доступ в ході проходження практики.

Відомості про виконання робочого плану та доручень керівника практики студент вносить до щоденника виробничої практики.

Копії проектів документів, огляди й узагальнення практики, а також інші матеріали, особисто підготовлені студентом, систематизуються і подаються комісії із захисту матеріалів практики (підшитими й пронумерованими) разом зі складеним описом.

Робочий план виробничої практики, щоденник, звіт і характеристика подаються комісії із захисту матеріалів практики окремо і не підшиваються.

ІІІ. ПРОГРАМА ВИРОБНИЧОЇ (НАВЧАЛЬНОЇ) ПРАКТИКИ В ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ПІДРОЗДІЛАХ ДОСУДОВОГО СЛІДСТВА МВС УКРАЇНИ

Студенти проходять виробничу (навчальну) практику в підрозділах досудового слідства міськрайлінорганів внутрішніх справ України. Практика розпочинається зустріччю із керівником міськрайліноргану внутрішніх справ, під час якої студенти знайомляться з організаційною структурою відповідного слідчого підрозділу, його штатним розкладом, особливостями організації служби тощо. Керівник міськрайліноргану внутрішніх справ розподіляє студентів по підрозділах, призначає керівників практики із числа провідних фахівців слідчого підрозділу і організовує безпосереднє проходження практики у слідчого.

РОБОЧИЙ ПЛАН ПРАКТИКИ

Виробнича (навчальна) практика починається зі складання робочого плану, який затверджується керівником практики.

Робочий план має передбачати:

- ознайомлення з організацією роботи підрозділу досудового слідства міськрайлінорганів внутрішніх справ (управління, відділу, відділення), нормативно-правовими актами, що регулюють діяльність органів досудового слідства МВС, (наказами, посадовими інструкціями, правилами техніки безпеки та правилами протипожежної безпеки);
- вивчення порядку та особливостей діловодства підрозділу досудового слідства міськрайлінорганів внутрішніх справ;
- детальне ознайомлення з кримінальними справами, підслідними ОВС;
- вивчення порядку та особливостей оформлення слідчим процесуальних документів;
- ознайомлення з порядком оформлення матеріалів кримінальних та адміністративних справ;
- складання проектів процесуальних та інших документів;
- ознайомлення з технічними засобами, що застосовуються слідчим органів МВС при розслідуванні кримінальних

справ, а також порядком їх застосування;

- ознайомлення з системою прийомів і методів збирання, дослідження і використання доказів при розслідуванні кримінальних справ;

- ознайомлення з видами й методами судово-оперативної фотозйомки, судовим відеозаписом;

- присутність при проведенні слідчих та інших процесуальних дій (слідчого огляду, допиту, обшуку, виїмки, пред'явлення для впізнання, відтворення обстановки і обставин події тощо);

- ознайомлення з особливостями практики призначення та проведення судових експертиз;

- ознайомлення зі специфікою практики застосування методик розслідування окремих категорій злочинів;

- ознайомлення з особливостями застосування спецзасобів та засобів спецзв'язку в органах МВС;

- присутність при проведенні прийому громадян.

Відомості про виконання робочого плану та доручень керівника практики студент вносить до щоденника виробничої практики.

Студент за дорученням керівника виконує наступне:

- готує проекти процесуальних та інших документів, оформлює матеріали кримінальних справ;

- бере участь у збиранні, фіксації і дослідженні доказів при розслідуванні кримінальних справ;

- допомагає слідчому в проведенні судово-оперативної фотозйомки, судового відеозапису;

- допомагає слідчому в проведенні окремих слідчих та інших процесуальних дій;

- опановує засоби спецзв'язку, що застосовуються в органах МВС;

- надає громадянам допомогу в оформленні заяв та інших документів.

Студент вносить до щоденника виробничої (навчальної) практики відомості про виконання робочого плану та доручень керівника практики. Він також повинен особисто складати проекти процесуальних та інших документів.

IV. ЗВІТ ПРО ВИРОБНИЧУ ПРАКТИКУ

Після завершення виробничої (навчальної) практики студент складає звіт про її проходження (дод. 1).

Звіт не повинен дублювати щоденник за своїм змістом; у ньому необхідно вказати підрозділ досудового слідства міськрайліноргану внутрішніх справ, де проходила практика, строк її проведення, відобразити зміст та напрями роботи, яку виконував студент, ступінь виконання програми, висновки про те, як практика сприяла закріпленню та поглибленню теоретичних знань, набуттю практичних навичок.

Особливу увагу при складанні звіту необхідно приділяти аналізу:

– дискусійних теоретичних і практичних питань, що виникли в ході виробничої (навчальної) практики (про застосування норм права, про порядок та особливості проведення процесуальних дій, застосування на практиці новітніх технічних засобів, а також методик розслідування окремих категорій злочинів, про зміст і форму проектів документів, що склалися студентом, тощо);

– недоліків та упущень при проходженні практики.

Окремо висловлюються пропозиції щодо вдосконалення організації та проведення практики.

Звіт має бути підписаний особисто студентом-практикантом.

Згідно зі звітом студент готує стислий виступ для захисту матеріалів виробничої (навчальної) практики.

До звіту про виробничу практику обов'язково додаються наступні документи.

1. Робочий план проходження виробничої (навчальної) практики в підрозділі досудового слідства міськрайліноргану внутрішніх справ (дод. 2) з відповідними

відмітками про їх виконання, завізований керівником практики.

2. Щоденник виробничої практики (дод. 3) з підтвердженням керівника практики.

3. Характеристика.

4. Матеріали виробничої (навчальної) практики, що містять:

- макети кримінальних справ;
- проекти процесуальних та інших документів, складених особисто практикантом за дорученням керівника практики;

- огляди та узагальнення, здійснені студентом під час проходження практики, у тому числі за завданням кафедр університету, тощо.

Звіт разом із робочим планом, щоденником, характеристикою і проектами процесуальних та інших документів, складених практикантом за дорученням керівника практики, подається на кафедру, до якої він прикріплюється для захисту.

V. ЗАХИСТ ЗВІТУ ПРО ВИРОБНИЧУ (НАВЧАЛЬНУ) ПРАКТИКУ

Захист звіту про виробничу (навчальну) практику відбувається на кафедрі, до якої студент прикріплюється. З цією метою наказом ректора університету призначається комісія у складі:

- голови комісії (завідувач кафедри);
- членів комісії – професорів, доцентів, інших провідних викладачів кафедри;
- можуть також залучатися досвідчені слідчі ОВС України.

Наказом ректора університету встановлюються строки представлення студентами звітів і матеріалів практики, строки проведення захисту звіту про проходження практики; проводиться розподіл за відповідними кафедрами.

Голова комісії організовує роботу комісії, розподіляє обов'язки між її членами, встановлює строки виконання, веде засідання, готує і представляє звіт про роботу комісії проректору з навчальної роботи.

Члени комісії перевіряють відповідність звіту про проходження практики та інших представлених студентом матеріалів програмі виробничої практики, правильність оформлення документів, висловлюють свої зауваження, а в разі неповноти звіту й пропозиції щодо його доопрацювання. Студент дає пояснення по кожному зауваженню і відповідає на питання членів комісії.

Звіт про проходження практики та інші матеріали практики, їх повнота та якість, а також виконання завдань кафедр університету з науково-дослідницької роботи оцінюються комісією колегіально з урахуванням представлених документів, змісту усної доповіді, відповідей студента на запитання членів комісії. Беруться до уваги характеристика і відгуки керівників практики від університету та підрозділу досудового слідства міськрайлінорганів внутрішніх справ, де проводилася практика.

Студент, який не виконав програми виробничої практики у повному обсязі або одержав незадовільну оцінку при захисті звіту про проходження практики, за погодженням із керівництвом ГСУ МВС може направлятися за розпорядженням ректорату на нове проходження практики.

Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України
Національний університет “Юридична академія України
імені Ярослава Мудрого”

З В І Т

про проходження виробничої (навчальної) практики
студента (-ки) _____ групи 4-го курсу
Інституту підготовки слідчих кадрів для МВС України
Національного університету “Юридична академії України
імені Ярослава Мудрого”

(прізвище, ім'я, по батькові)

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Керівник практики

“ _____ ” _____ 201__ р.

Харків
201__ р.

ІНДИВІДУАЛЬНИЙ ПЛАН

проходження виробничої практики
студента (-ки) _____ групи 4-го курсу
Інституту підготовки слідчих кадрів для МВС України
Національного університету “Юридична академія України
імені Ярослава Мудрого”

_____ (прізвище, ім’я, по батькові)

у _____

(повна назва підрозділу досудового слідства міськрайліноргану
внутрішніх справ України)

Практика розпочалася: _____

Практика закінчена: _____

№ з/п	Дата	Що необхідно зробити	Який документ буде складатися	Відмітка про виконання	Зауваження керівника практики

“Згоден“

Керівник практики

_____ (посада, прізвище, ініціали, підпис, дата)

Студент-практикант

_____ (прізвище, ініціали, підпис)

Щ О Д Е Н Н И К

проходження виробничої практики
 студента (-ки) _____ групи 4-го курсу
 Інституту підготовки слідчих кадрів для МВС України
 Національного університета “Юридична академія України
 імені Ярослава Мудрого”

_____ (прізвище, ім’я, по батькові)

у _____
 (повна назва підрозділу досудового слідства міськрайліноргану внутрішніх
 справ України)

Дата	Виконана робота за день і її аналіз	Примітки

“Підтверджую”*

Керівник практики

_____ (посада, прізвище, ініціали, підпис, дата)

*Примітка. Підпис керівника ставиться після проходження студентом кожного тижня виробничої практики, а також після її закінчення.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ “ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ УКРАЇНИ
ІМЕНІ ЯРОСЛАВА МУДРОГО”
ІНСТИТУТ ПІДГОТОВКИ СЛІДЧИХ КАДРІВ ДЛЯ ОРГАНІВ МВС УКРАЇНИ

**ПРОФЕСІОГРАМА СЛІДЧОГО
ОРГАНІВ ВНУТРІШНІХ СПРАВ**

НАПРЯМ ПІДГОТОВКИ – 6.030402 „ПРАВознавство”

Галузь знань – 0304 “Право”

1. ПРОФЕСІЯ

1.1. Загальні відомості про професію

Досудове слідство – діяльність органів досудового слідства щодо виявлення, закріплення та оцінки доказів з метою розкриття злочинів і встановлення осіб, які їх вчинили. Початком досудового слідства є порушення кримінальної справи, завершенням – складання обвинувального висновку або постанови про закриття справи чи постанови про направлення справи до суду для вирішення питання про застосування примусових заходів медичного характеру.

Досудове слідство провадиться у всіх справах, за винятком справ про злочини, зазначені у ч. 1 ст. 27 і ст. 425 Кримінально-процесуального кодексу України (далі – КПК України), по яких досудове слідство ведеться у випадках, коли злочини вчинено неповнолітнім чи особою, яка через свої фізичні або психічні вади не може сама здійснювати право на захист, а також коли це визнає за необхідне прокурор чи суд.

Згідно зі ст. 102 КПК України органами досудового слідства є слідчі прокуратури, органів внутрішніх справ, податкової міліції і органів безпеки.

Штатним розписом Головного слідчого управління МВС України, слідчих управлінь (відділів) ГУМВС України в Автономній Республіці Крим, ГУМВС (УМВС), відповідно до Інструкції з організації діяльності органів досудового слідства в системі МВС та взаємодії з іншими структурними підрозділами органів внутрішніх справ України в розкритті та розслідуванні злочинів, затвердженої наказом МВС України № 160 від 31.03.2008 р., передбачені такі посади: старший слідчий з особливо важливих справ, слідчий з особливо важливих справ, старший слідчий, слідчий, помічники слідчих.

На посади слідчих призначаються громадяни України, які мають вищу юридичну освіту, пройшли стажування і виявили при цьому професійну придатність до слідчої роботи.

При провадженні досудового слідства всі рішення про спрямування слідства і про провадження слідчих дій слідчий

приймає самостійно, за винятком випадків, коли законом передбачено отримання згоди суду (судді) або прокурора, і несе повну відповідальність за їх законне і своєчасне проведення.

У разі незгоди з вказівками прокурора про притягнення як обвинуваченого, про кваліфікацію злочину і обсяг обвинувачення, про направлення справи для віддання обвинуваченого до суду або про закриття справи слідчий вправі подати справу вищестоящому прокуророві з письмовим викладом своїх заперечень. У цьому випадку прокурор або скасовує вказівки нижчестоящого прокурора, або доручає провадження слідства в цій справі іншому слідчому.

Слідчий по розслідуваних ним справах вправі давати органам дізнання доручення і вказівки про провадження розшукових та слідчих дій і вимагати від органів дізнання допомоги при провадженні окремих слідчих дій. Такі доручення і вказівки слідчого є для органів дізнання обов'язковими.

У справах, в яких досудове слідство є обов'язковим, слідчий вправі в будь-який момент приступити до провадження досудового слідства, не чекаючи виконання органами дізнання дій, передбачених ст. 104 КПК України.

Постанови слідчого, винесені відповідно до закону в кримінальній справі, яка перебуває в його провадженні, є обов'язковими для виконання всіма підприємствами, установами і організаціями, посадовими особами і громадянами.

При здійсненні процесуальних дій слідчий повинен володіти засобами криміналістичної техніки, табельною зброєю, прийомами самозахисту, вміти користуватися обчислювальною, фото-, кіно- та відеотехнікою, автомобільним транспортом, а також машинописом.

У передбачених законом випадках слідчий у справах, які перебувають у його провадженні, вправі доручити підрозділам, які здійснюють оперативно-розшукову діяльність, проведення оперативно-розшукових заходів чи використовувати засоби для отримання фактичних даних, які можуть бути доказами у кримінальній справі.

1.2. Види діяльності

1.2.1. *Пізнавальна діяльність слідчого.* При провадженні досудового слідства по кримінальній справі слідчим органів внутрішніх справ підлягають з'ясуванню та доказуванню:

1) подія злочину (час, місце, спосіб та інші обставини вчинення злочину);

2) винуватість обвинувачуваного у вчиненні злочину і мотиви злочину;

3) обставини, що впливають на ступінь тяжкості злочину, а також обставини, що характеризують особу обвинуваченого, пом'якшують або обтяжують покарання;

4) характер і розмір шкоди, завданої злочинцем, а також розмір витрат закладу охорони здоров'я на стаціонарне лікування потерпілого від злочинного діяння.

Слідчий оцінює докази за своїм внутрішнім переконанням, що ґрунтується на всебічному, повному і об'єктивному розгляді всіх обставин справи в їх сукупності, керуючись законом.

Згідно із законодавством слідчий може призначати експертизу, проводити допит, огляд, обшук, виїмку, ексгумацію трупа, накладення арешту на майно та поштово-телеграфну кореспонденцію, відтворювати обстановку й обставини подій та інші слідчі дії, притягати особу як обвинуваченого, закривати справу.

1.2.2. *Соціальна діяльність слідчого як службової особи,* що здійснює відповідно до визначеної законодавством компетенції боротьбу зі злочинністю, охоплює здійснення профілактичних заходів, правової пропаганди, участь у перевихованні злочинця з метою повернення його до соціально-прийнятої моделі поведінки.

1.2.3. *Організаційна діяльність слідчого* органів внутрішніх справ полягає в необхідності впорядкування власної роботи протягом робочого дня, тижня, місяця по розслідуваних ним кримінальних справах, а також узгодження й організації спільної роботи зі слідчими, працівниками органів дізнання, фахівцями інших підрозділів органів внутрішніх справ, органами державної влади та місцевого самоврядування тощо.

1.2.4. *Комунікативний аспект діяльності слідчого* відображає його спілкування з постраждалими, потерпілими, свідками, експертами, підозрюваними, обвинуваченими, спеціалістами, колегами по роботі, працівниками суду, прокуратури, кримінального розшуку, інших підрозділів внутрішніх справ та правоохоронних органів, а також громадськістю з метою швидкого і повного розкриття злочинів й встановлення винних у їх вчиненні.

1.2.5. *Реконструктивна діяльність слідчого* полягає в здійсненні аналізу та синтезу зібраних у перебігу розслідування справи доказів й прийняття процесуально значущих рішень на підставі відтвореної обстановки та обставин злочину, з'ясуванні причин та умов його вчинення, формуванні на їх базі робочої гіпотези, а також прикінцевих висновків по справі. Зокрема, відтворення передбачає вивчення особистості злочинця у її розвитку (дослідження механізму утворення злочинного умислу, злочинної обстановки тощо).

1.2.6. *Повідчувальний аспект діяльності слідчого* пов'язаний із вмінням письмово викладати та формулювати свої думки, свідчення підозрюваного, обвинуваченого, свідка, потерпілого, а також узагальнювати висновки спеціалістів та експертів, іншу інформацію по справі відповідно до вимог чинного законодавства (складати постанови, протоколи тощо).

2. ЯКОСТІ, ЩО ЗАБЕЗПЕЧУЮТЬ ЕФЕКТИВНІСТЬ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СЛІДЧОГО

Висока загальна та правова культура. Здатність до підвищення свого культурного та професійного рівня, оволодіння новими засобами техніки та методиками розслідування окремих видів злочинів, вивчення і сприйняття досвіду роботи.

Достатній рівень освіти та навичок для здійснення професійної діяльності. Наявність емоційної стійкості. Вміння встановлювати психологічний контакт із підозрюваним, свідком, потерпілим.

Необхідність володіти певним обсягом знань із психології, проявляти чуйність до постраждалих, мати здатність до

встановлення об'єктивної істини.

Високий рівень інтуїції.

Уважність, орієнтація та концентрація при проведенні слідчих дій. Здатність до напруженої розумової діяльності: здійснення аналізу фактичних обставин справи, вміння синтезувати інформацію, правильно будувати умовивід, робити висновки.

Фізична підготовка, високий рівень володіння табельною зброєю та прийомами самозахисту.

Організаторські здібності: вміння планувати свою роботу, узгоджувати й організувати взаємодію з колегами, працівниками органів дізнання, іншими підрозділами органів внутрішніх справ, органами державної влади та місцевого самоврядування, громадськістю, ставити завдання для дослідження експертам, визначати питання для спеціалістів, які надають висновки, керувати їх роботою тощо.

3. ЯКОСТІ, ЩО ПЕРЕШКОДЖАЮТЬ ЕФЕКТИВНОСТІ ЗДІЙСНЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Низька загальна та правова культура, відсутність високих моральних принципів, неповага до прав та інтересів, гідності, ділової репутації інших осіб, їх релігійних вірувань, політичних поглядів, національної чи расової належності.

Небажання та нездатність до самоосвіти, підвищення свого культурного та професійного рівня, вивчення та сприйняття досвіду роботи.

Недисциплінованість та безвідповідальність. Емоційна та моральна нестійкість.

Неуважність та нездатність до орієнтації й концентрації при проведенні слідчих дій.

Нездатність до напруженої розумової діяльності. Відсутність організаторських здібностей. Низький рівень фізичної підготовки.

4. ГАЛУЗЬ ЗАСТОСУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ ЗНАТЬ

Спеціаліст, який оволодів професією слідчого ОВС України, здатен до виконання професійних робіт за ДК 003-95:

КОД КП	НАЗВА ПРОФЕСІЇ
2421.2	Прокурор-криміналіст
2421.2	Юрист
2423	Експерт (ОВС України)
2423	Помічник начальника чергової частини
2423	Слідчий (органи внутрішніх справ)
2423	Спеціаліст-криміналіст
2429	Експерт
2429	Інспектор праці (правовий)
2429	Радник
2429	Слідчий
2429	Судовий експерт
2429	Юрисконсульт
3432	Секретар судової колегії
3432	Секретар судового засідання
3432	Секретар суду
3432	Судовий виконавець
3432	Судовий розпорядник
3434	Референт з основної діяльності
3434.9	Помічник нотаріуса
3434.9	Помічник державного нотаріуса
3450	Приватний детектив
3450	Фахівець з організації майнової та особистої безпеки
3451	Інспектор (ОВС України)
3451	Інспектор з дізнання
3451	Дізнавач
3451	Дільничий інспектор міліції
3451	Оперуповноважений

Навчальне видання

РОБОЧА ПРОГРАМА
ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ ДЛЯ СТУДЕНТІВ
4-ГО КУРСУ ІНСТИТУТУ ПІДГОТОВКИ
СЛІДЧИХ КАДРІВ ДЛЯ МВС УКРАЇНИ
ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ “ПРАВознавство”

У к л а д а ч і: БИТЯК Юрій Прокопович,
АЛІСОВ Євген Олександрович,
ТОПЧІЙ Василь Васильович,
ХІРНИЙ Олександр Костянтинівич

Відповідальний за випуск *Є. О. Алісов*

Редактор *Л. В. Русанова*
Комп’ютерна верстка *Л. П. Лавриненко*

Поза планом

Підп. до друку 20.04.2012. Формат 60x84¹/₁₆. Папір офсетний.
Друк: ризограф. Ум. друк. арк. 1,43. Облік.-вид. арк. 0,68. Вид. № 90.
Тираж 400 прим. Зам. № 3437. Ціна договірна.

Редакційно-видавничий відділ
Національного університету “Юридична академія України імені Ярослава Мудрого”,
вул. Пушкінська, 77, м. Харків, 61024, Україна.

Друкарня
Національного університету “Юридична академія України імені Ярослава Мудрого”,
вул. Пушкінська, 77, м. Харків, 61024, Україна.